

KÁĚIA Ā•Ā•LOVĀ• LUSTR - I.

ĀĒtrtek, 01 zĀĀ•Ā• 2011

Moje máma po mamince, mé ĀĚkovské babiĀ•ce, pĀ•vodnĀ• vídeĀ•ské Rakušance, zdĀ•dila kompletní secesní loĀ• Z tmavého dubu, zaleštĀ•nou a s vypalovanými secesními vzory a mosazným kováním. ManĀ•elské postele uĀ• pamatují jenom rozĀ•ezané a znovu sestavené jako palandy v chatiĀ•ce na zahrádce. Šatní skĀ•inĀ• jsme mĀ•li na chodbĀ•; táta snaĀ•ivĀ• zakytoval vypálené pávy a skĀ•inĀ• natĀ•el na bílo...

ZĀ•stal waschkosten (prádelník s mramorovou deskou, na nĀ•m malované umyvadlo a dĀ•bĀ•n), dvĀ• zrcadla, jedno z toho nástĀ•nné nad prádelník, druhé s toaletkou, Ā•verhanný stolec s širokou vytepávanou mosaznou nohou a Ā•tyĀ• Ā•idle. A pak ten secesní lustr, ten vypadal podobnĀ• jako tady na té fotce, ale mosazná obruba byla ozdobena vĀ•nci. V pozdĀ•jších letech si pak moje máma za to, jak jsme se vším zacházeli, drbala hlavu. Ale to aĀ• tehdy, kdyĀ• vidĀ•la ceny secesního nábytku ve staroĀ•itnostech. Já rozbila umyvadlo i dĀ•bĀ•n s ruĀ•nĀ• malovanými fialkami; také menší zrcadlo podleho zubu Ā•asu, u prádelníku sestra urazila roh mramorové desky a máma uĀ•ezala od tĀ•ech Ā•idlí opĀ•radla a udĀ•lala z nich štokrlata. Ani ten lustr dobĀ• nedopadl. V šedesátých letech, v dobĀ• umakartu, byl diskvalifikován pro nedomodernost a nahrazen sklenĀ•ným trychtýĀ•em. Byl vylouĀ•en do sklepa, kde se nĀ•jaký válel na uhlí. SklenĀ•né tyĀ•ky se rozbily a mosazné Ā•ásti byly mnou Ā•asem odneseny do sbĀ•ru, abych mĀ•la na silonky. KdyĀ• jsem se ve dvaceti stĀ•hovala z domova, odnesla jsem si jednu poslední kompletní Ā•idli a velké zrcadlo a oboje pouĀ•ívám dodnes. Na Ā•idli se bezva sedí zrovna u PC. PĀ•i zaĀ•izování nového bytu jsem chtĀ•la kĀ•šĀ• ale dlouho jsem ho nemĀ•la, peníze jsem potĀ•ebovala na jiné vĀ•ci a na „zbyteĀ•nost" mnĀ• bylo líto je dávat. AĀ• jednou, na zaĀ•átku osmdesátých let, jsem šla koupit Ā•árovku do prodejny Elektro a tam visel mĀ•j vysnĀ•ný lustr a stál necelých 800,- KĀ•! Nebyl moc velký a tak mohl být v malém pokoji a fungovat na 60ti wattovou Ā•árovku. Byl laciný, protoĀ•e mu chybĀ•lo nĀ•kolik ovĀ•skĀ• a tak se ho snaĀ•ili zbavit alespoĀ• za nĀ•jaký peníz. A já popadla uškudlené penízky a lustr zakoupila. Myslela jsem si, Ā•e chybĀ•jící díly seĀ•enu v Diamantu na Václaváku, ale chyba lávky. MĀ•li všechny moĀ•né díly, ale Ā•ádný nepasoval do mého lustru. A tak jsem ty, co jsem mĀ•la, alespoĀ• pravidelnĀ• rozmístila, aby to na první pohled nebylo tak vidĀ•t. Ani s mytím nebyl problém, Ā•istila jsem ho tak, Ā•e do velkého umyvadla jsem dala horkou vodu s jarem, vypnula pojistky, stoupla na Ā•idli, lustr v lavoru vymáchala a nechala okapat. X X X Ale to, Ā•e ho nemám kompletní, mne štvalo. VydrĀ•elo to tak skoro deset let, neĀ• pĀ•išla pro lustr jeho chvíle. KaĀ•dé léto jsme jezdili za moravskou tetkou na prázdniny do Nížkého Jeseníku. A jak jsme tak výletovali po okolí, dostali jsme se i do Rapotína. Tam se v té dobĀ• vyrábĀ•ly kĀ•išĀ•álové lustry a laboratorní sklo. Sklárna mĀ•la tradici asi od roku 1820, pĀ•vodnĀ• spadala pod Velké Losiny. A my jsme tam tehdy, v tom 92. roce, s dcerou na smeĀ•áku nasbíraly ovĀ•sky, které byly pĀ•esnĀ• na nášlustr! Byly jich tam spousty a jenom nĀ•které byly rozbité nebo zmetk bez dírky. A doma jsme zaĀ•aly tvoĀ•it: sehnaly jsme mosazné drátky se zakonĀ•ením (ketlovací jehly) nebo s oĀ•ky, a vytvoĀ•ily jsme umĀ•lecké dílo - óbrlustr. Sklárna v RapotínĀ• nejspíšještĀ• funguje, lustry uĀ• urĀ•itĀ• nevyra ještĀ• v roce 2003 vyprodávala z nich komponenty ze skladových zásob. Ani tento lustr uĀ• nemám, kdyĀ• se dcera provdala, vzala si náš výtvar s sebou do nového bytu. Ale pak se rozvedla a lustr tam zĀ•stal zapomenut.

DEERES

KĀ•išĀ•álový lustr je moderní v kaĀ•dé dobĀ•. V Ā•ase neztrácí na cenĀ•, ba naopak, jeho cena Ā•asem stoupá...